

zu 005

O. i. 840 (1-101).

THEOREMATA IURIDICA
EX TIT. FF. ET
C. DE CONDICTIONE CAU-
TA DATA NON SECUTA, ET DE
CONDICTIONE OB TURPEM VEL
iniustam causam.

QVAE TRINVNO NUMINE SECUN-
DANTE PRAESIDIBVS CLARISSIMIS CONSVLTIS-
simisque viris D. Ioanne Michaële Cronenburger, &
D. Ioanne Hollandt SS. LL. Licent. Dictatore & Fisco,
in florentissimo inclytæ Agrippinensis apud Vbios
Academiae Iuridicae facultatis Collegio,
publicè pro more disputan-
das exhibet.

IUSTVS AB HOXER
VVARTBURGENSIS.

Anno reparatae salutis 1591. 5. Septemb.

COLONIAE AGRIPPINAE' LI
EXCVDEBAT PETRVS KESCHIDT.

CONTINVATIO.

Ex cussa condictione ex mutuo indidemq; per occasionē & quasi κατὰ τὴν παρεμβολὴν doctrina de iure iurando interpolata Dig. compilatores subiunxerunt alias similes conditiones, seu conditiones ex promutuo & primo conditionem causa data causa non secuta, (a) siue conditionem ob causam datorum, (b) siue conditionem sub causa dati, (c) siue conditionem ob rem dati. (d)

(a) §. item is cui Inst. de oblig. quæ ex qual. contract. nasc. vbi glos. Cuiac. in parat. ff. & C. h. t. V Vesenb. in parat. ff. eod. (b) in rubric. C. h. t. (c) l. penult. ff. eod. vt notarunt cōmuniter Dd. (d) l. naturalis §. ff. de præscript. verb.

THEOREMA I.

Cum autem attestazione & suffragio Ciceronis omnis quæ via & ratione de aliqua re suscipitur institutio, à definitione debeat proficisci, (a) hanc conditionem causa data causa non secuta in hunc modum delineare visum fuit, quod sit actio civilis (b) in personam (c) stricti iuris, (d) per quam is qui ob causam certam aliqui dedit, id repetit, si causa ob quam datum est, secuta non sit. (e)

(a) Cic. lib. i. officior. (b) arg. tot. tit. ff. & C. de condict. caus. dat. caus. nō secur. cum directo autoritate iuris civilis promissum sit obligatos ad dandum vel faciendum conuenire apud iudicem Oldendorp. clas. 6. act. 4. quæst. i. (c) quia oritur ex contractu aliquo innominato, l. dedi tibi §. i. ff. h. t. l. i. §. fin. de rer. permut. & ibi gloss. l. naturalis §. §. at cum do, ff. de præscript. verb. l. ea lege 3. C. h. t. & secundū glos. in l. fin. ff. eod. (d) quia in eum nihil aliud venit quam actum est Oldendorp. d. clas. 6. act. 4. quæst. 9. (e) l. i. & l. 2. & fere tot. tit. ff. & C. de condict. caus. dat. caus. non sec.

II.

Ob causam autem dari dicitur, quod ob rem siue causam non inhonestam datur, puta vt Romam eas, si ea causa non sequatur, (a) i. d. si Romam non iueris, nascitur hæc actio, ita vt, licet pia causa sit, nihil intersit. (b) Nec solum ad expressam causam pertinet, sed etiam ad tacitam modo non vni tantum, (c) sed vtriq; parti i. d. tam accipienti quā danti insit, (d) veluti si conditionem adimplendi gratia tibi decem de dero, mox repudiauero hereditatem vel legatum, locum habet hæc conditio (e)

(a) l. i. & tot. tit. ff. & C. h. t. Cuiac. in parat. ff. h. t. l. i. ff. de condict. ob turp. vel iniust. caus. l. damus ff. de condict. indeb. (b) l. quod Seruius §. vbi Paul. de Cast. & l. seq. ff. h. t. (c) l. cum in plures §. locator ff. locat. l. si repetendi 8. C. h. t. Bart. & Dd. ad l. i. ff. h. t. (d) per d. l. i. ibiq; gloss. Bart. & Paul. de Cast. & Costal. h. t. (e) quod tamen in extraneis non in suis hereditibus habet locum, iam dubitari ad fin. ff. de hæred. instit. Costal. d. l. i. ff. h. t. quæ solutio gloss. Alexand. Lud. Rom. satis probatur contra Bartolum qui inter animū expressè declaratum, vt in l. Antist. ff. de acquir. hæc. & animum tacitum, siue præsumptum vt hic & l. si filius ff. h. t. distinguit, quæ tamen solutio magis est diuinitia quam prior.

In qua-

III.

In quaestione igitur venit, utrum cum conuenit ne aliquid fiat, quamdiu sit, cesset co-
 dictio, an vero etiam cautio de eo non futuro exigi possit? Et cautionem eo casu non exigi
 oportere, (a) nisi etiam nominatim ut repromittatur conuenierit, (b) manifesto iure (c)
 pluribus tamen textibus obloquentibus (d) decisum reperio.

(a) l. dedi tibi 3. in princ. & §. 1. ubi gloss. ff. h. t. (b) d. l. 3. §. 1. ff. h. t. Bartol. Salicet. ibidem
 num. 2. (c) nam neque in bonæ fidei, neque in stricti iuris contractibus. cautio præstari so-
 lit. l. 2. ff. de hæc. vel act. vend. ut hic etiam in d. l. 3. (d) l. in omnibus & ibi Bart. ff. de iud. &
 l. si creditores ff. de privileg. cred. qui tamen textus accipiendi sunt si causa subsit prout
 etiam plures alij veluti l. quæ sit. ff. de pig. & hypoth. l. vniuersa C. de diuers. rescript. Guid.
 Papa q. 109. Cuiac. autem lib. 17. obser. 37. cum gloss. accipit d. l. in omnib. de bonæ fidei,
 non verò stricti iuris iudicijs. Aliud item est si petatur cautio euictionis nomine l. vlt. ff.
 h. t. aliud item in cautione Mutiana, quæ semper interponenda est ob debita ex vltimis
 volutatibus reiecta. l. Mutianæ 7. ff. de condiçt. & demonstrat tot. tit. ff. ut legat. seu fidei-
 com. nomine caueat.

IIII.

Si causa, ob quam datur, sequatur de facto, non vero iuris interpretatione, repetitio
 competit, (a) nec distinguitur utrum quis sciens an ignorans receperit, (b) veluti si liber
 homo se statuliberum putans pretio se à seruitute redemerit, pecuniam eo nomine datam
 condicere potest. (c)

(a) Bart. & gloss. ad l. 3. §. 5. ff. h. t. (b) d. l. 3. §. si liber homo & seq. ff. h. t. l. cum ancillam 6.
 C. eod. (c) gloss. in d. §. si liber homo arg. l. fin. in princ. ff. de condiçt. indeb. non obstante, l.
 si procuratorem 8. ff. mandat §. si liber homo, l. 3. ff. h. t. utpote quæ de pecunia pertinente
 ad manumittentem non ad manumittendum, ut in d. l. 3. §. 5. ff. h. t. manifestè differat.

V.

Causa autem hic accipienda est non pro principio agente sed pro fine, (a) non quasi
 oporteat talem esse quæ de presenti impleri non possit, quod in primis in totius huius tituli
 discursu obseruandum esse Dd. sollicitè inculcant ad hunc titulum. (b)

(a) arg. tot. t. ff. & C. de condiçt. caus. dat. Bart. Salic. in l. in summa 65. §. 1. ff. de condiçt.
 indeb. Cuiac. in parat. C. h. t. (b) præsertim. Baldus in l. 14. ff. h. t. Iason in l. 1. not. 4. arg. eius
 l. in fine ff. h. t.

VI.

Anceps vero & controuersum est dogma utrum datum sub causa impossibili condici
 possit? Et respondeo subdistinguenso: ut si, qui dedit ignorauit causam impossibilem, (a)
 aut sciuit quideus sed adiecit conditionem, locus huic conditioni relinquatur, (b) quod si
 eam non adiecit, sed per modum cause aut modi dedit, non repetatur. (c)

(a) l. si militem 5. C. h. t. cui addatur, l. item ad litem 30. l. filiusfam. §. milites ff. de procu-
 rat. (b) arg. l. si dedi 3. §. 5. ff. h. t. d. l. si militem C. eod. Gloss. Bart. & Paul. de Cast. in l. dictam
 legem C. h. t. arg. l. quod absenti §. si quis possessionem ff. de acquir. vel amitt. possess. (c) l.
 8. C. eod. & ibi addition. gloss. & Bart. Irnerius a. antiquiss. IC. distinxit olim utrum sit
 impossibilis conditio natura, an vero impossibilis solum de iure: de priori casu accipien-
 da sit, l. non solum ff. de act. & oblig. l. impossibilis, ff. de verb. obligat. de posteriori d. l. si-
 milcm, & d. l. dictam legem, C. h. t. quæ solutio etiam suo modo non esset incommoda.

Vnde

VII.

Vnde consequens euadit, quod si mulier alteri nuptura det dotem sciens huiusmodi inuendas nuptias ipso iure nullas esse, postmodum non secuto matrimonio datam dotem condicere non potest, (a) secus autem si ignorans vel facti vel iuris dotem dederit, dicendum esset. (b)

(a) Gloss. & Bart. in l. sed si falsum 2. ff. h. t. l. si ignorans C. de solut. matrim. quæ loquitur teste Bartolom. Saliceto de ea, quæ nesciebat utrumque & factum & ius. (b) arg. l. fin. C. de condict. sine caus. & l. i. C. h. t. vbi Bart. & l. si tutor C. de interd. matrim. inter pupill. & tut. licet Placent. Azo & quidem veteres Iurisconsulti senserint contra in d. l. fin. ff. de condict. sine caus.

VIII.

Is qui accepta pecunia à sua parte contractum adimplere tenetur, si quidem sine sua culpa contractus casu fortuito adimpletus non sit, ex hoc capite data pecunia repeti non potest (a) ex pœnitentiæ capite potest. (b) Pœnitentiæ igitur (quæ tamen denunciatione contineatur) (c) viam sternit huic actioni semper, modo res data adhuc sit incolumis, quod sin minus, si quidem maiores expensæ insumptæ sint, quàm data pecunia adæquari queant cessat hæc condictio. sin minores, id quod ex dato superest, condicetur. (d)

(a) l. penult. & ult. C. h. t. & ibi Bart. gloss. & Dd. l. 5. in prin. ff. cod. arg. l. cum hæres, §. Strychus ff. de stat. lib. (b) Bart. in d. l. pen. reprehendens gloss. ibidem & text. expressus in d. l. 5. in princ. h. t. quia regulariter in contractibus innominatis ab illius parte qui contractum adimpleuit pœnitentiæ locus est l. 3. §. sed tibi ff. h. t. quod tamen re non integra non admittitur, l. quod Seruius 8. ff. h. t. sed in his contractibus oblatione non desinit res esse integra, d. l. 5. h. t. & gloss. in l. iurisgent. in princ. ff. de part. & Iason in d. l. 3. §. 2. ff. h. t. (c) Dd. dict. loc. communiter omnes (d) d. l. 5. §. 2. ff. h. t. præterea l. quamuis. C. de transact. l. si alienam §. i. ff. de mortis caus. donat. l. i. C. de rer. permitt. c. verum de condict. apposit. nec non plurimas alias limitationes huic regulæ de pœnitentiæ contradicentes. vid. apud Bart. & Cost. fuse hic in d. l. 5. ff. h. t.

IX.

Quæstio autem non minus subtilis quam utilis hic enucleanda occurrit, utrum cum hæc condictio solum in contractibus illis innominatis, do ut des, (a) do ut facias, (b) do ut non facias, (c) puta ne alienes locum sortiatur, ad contractus nominatos suas vires etiam producat? In quo negatiuam utpote textibus iuris magis amicam ambabus (quod aiunt) vltis amplexari non reformidabo. (d)

(a) l. i. §. fin. ff. de rer. permut. (b) l. naturalis §. §. & cum do & ibi gloss. & Iason ff. de præscript. verb. (c) l. ea lege 3. C. h. t. gloss. in l. fin. ff. cod. (d) Azo in summa sua, C. h. t. nu. 2. Paul. de Cast. & Bartolom. Salicet. in l. fin. ff. h. t. contrariam opinionem Iurisconsultus Martinus olim tenuit. arg. l. exempto, §. is qui vina, ff. de act. empt. & vend. sed refutata d. loc. à Dd. Vide tamen limitationes Paul. de Cast. in d. l. fin. ff. h. t. nu. 16.

X.

Vnde eiusdem farinae vicissim, & illa non leuis resultat dubitatio utrum hæc actio, cum oriatur ex contractibus innominatis, (a) cum actione præscriptis verbis concurrere possit? Et quidem aded inter se concurrere affirmo ut vix inter sese inuicem discerni queant.

ant, (b) discrimen autem evidens utriusque actionis in eò positum est, quod hac actio detur ad condicendum id, quod datum est, & recedendum ab eo, quod contractum est, (c) actio autem præscriptis verbis ad implendum contractum regulariter competat. (d)

(a) l. naturalis §. 5. & cum do, ff. de præscript. verb. l. 1. §. ult. ff. de rer. permut. & ibi Dd. (b) Bart. in l. 5. §. 3. vers. sed si eligat ff. h. t. vbi corrigi gloss. quæ ibidem hanc actionem loco actionis præscript. verb. perperam competere autumat, d. l. 1. ff. de rer. permut. & ibi Paul. Cast. & Bartolom. Salic. in l. 1. ff. de præscript. verb. (c) tot. tit. nostro, & d. l. naturalis §. 5. at cum do, & ibi gloss. & Dd. ff. de præscript. verb. (d) d. l. naturalis, & tot. ferè tit. ff. de præscrip. verb. Bart. & Paul. de Cast. d. l. 5. §. 3. ff. h. t. vbi illud discrimen ex allegat. loc. ostendunt. Iason ad rubric. C. h. t.

XI.

Competit præterea hac condictione ei qui pro muliere extranea dotem dedit, & pactus est, ut quoquo modo matrimonium finitum fuerit, dos sibi reddatur, nec nuptia secuta sint. (a) Nam verisimile est hunc sibi magis quam mulieri voluisse prospicere matrimonio non secuto, nisi mulier eo casu probationibus evidentissimis eum sibi dotem donare voluisse demonstrarit. (b) Et patri similiter pro filia dotem danti hac conditio conceditur non secutis nuptijs, nisi evidenter aliud actum sit. (c)

(a) l. si extraneus, & l. si mulier, & l. si donaturus in princ. ff. h. t. & ibid glo. & Dd. l. cum veterum, & l. seq. de donat. ante nupt. Oldend. clas. 6. act. 4. q. 3. (b) d. l. si extraneus & ibi Bart. & Salic. & Paul. de Cast. allegantes hic contrariam, l. si cum dotem in prin. i. de solu. mat. eamq; explicant ex l. commodissime, ff. de lib. & posthum. & l. contra maiores, ff. de inoffic. test. vid. Costal. ad l. 6. ff. h. t. (c) d. l. si extraneus ff. h. t. quia parens filia dotem dando etiam si de ea reddenda sibi finito matrimonio non esset stipulatus donare tamen non præsumitur Salicet. in d. l. si extraneus ff. h. t.

XII.

Agitur etiam hac condictione, ut restituatur ius ob causam remissum, veluti si quis debitori suo debitum sub causa accepto tulerit, ea causa non secuta, siquidem pura fuerit obligatio (a) eandem pecuniam, si ex die vel sub conditione fuerit concepta, (b) ut se reponat in pristinam obligationem, condicere poterit.

(a) l. si quis accepto 4. ff. h. t. vbi communiter Dd. omnes l. metū §. ex hac ff. quod met. caus. ibidem gloss. Bart. & Paul. de Cast. in d. l. si quis accepto ff. h. t. (b) l. si mulier 10. ff. h. t. l. ob eam causam, ff. de præscript. verb. aliud autem esset, si semel consensu partium extrinsecta actio non posset reuiuiscere, ut querela inofficiosi, l. cum mota, C. de transact. & actio iniuriarum, furti vel alterius delicti, l. si vnus §. pactus ff. de pact. Bart. Iason & Costal. hic in d. l. si quis accepto ff. h. t. facit c. verum de condict. appos.

XIII.

Accessiones item naturales, (a) non ciuiles, (b) hac condictione petuntur.

(a) l. 7. §. fin. & ibi Bart. Iason & Salicet. & l. 12. & vtrouque gloss. h. t. arg. l. 1. C. de condict. indeb. (b) Recordor denique hic questionis minimè prætereunda: ad quem rei tradenda in hac actione cum pecunia data est, periculum spectet, vtrum ad eum qui dedit pecuniam exemplo emptionis & venditionis, (a) an ad eum, qui debet dare, nec dum dedit? quod post remū explorati iuris esse autumo. (b)

(a) tot. tit.

(a) tot. tit. ff. & C. de peric. & commod. rei vend. & § penul. i. de empt. & vend. (b) l. ult. & ibi gloss. Iason. Bart. Paul de Cast. ff. h. t. cui reluctari vulgo dicitur, l. naturalis §. §. si Scyphos, ff. de præscript. verb. sed probatur mihi solutio. Costal. in d. l. ult. ff. h. t. distinguen- tis vtrum ad ipsam rem peremptam, an vero ad pecuniam datam repetendam agatur, li- cet Coras. l. 2. Miscel. c. 9. aliter contra reliquorum sententiam, d. l. fin. ff. h. t. pro suo more explicet.

XV.

Sequitur conditio ob turpem vel iniustam causam: quæ est actio qua condicimus da- tum ob id, vt quid fiat, quod bonis moribus aduersum est, etiamsi illud iam reuera secutum sit.

tot. t. ff. C. de condit. ob turp. vel iniust. caus. Cuiac. & VVesemb. in parat. ff. eod. in hac actione causa turpis accipitur pro fine, causa vero iniusta pro principio, l. 1. & l. si ob tur- pem, & ibi gloss. ff. h. t. Azo in sum. sua, C. eod.

XVI.

Cum autem trifariam turpitudine consideretur, ita vt aut sit solius accipientis, (a) aut solius dantis, (b) aut vtriusque simul, (c) notandum erit priori casu conditionem hanc so- lum competere, posterioribus non æque. (d) Nam si solius dantis turpitudine versetur, is ex- periendo hac actione allegaret propriam turpitudinem, (e) si vtriusque, tunc in pari cau- sa melior esset conditio possessoris, (f) & sic frustraneo vteretur remedio.

(a) l. 1. & l. 2. & l. 3. ff. h. t. & ibidem gloss. & Bartol. Oldendorp. clas. 6. act. 7. q. 2. (b) l. fin. ff. h. t. & l. 4. & l. penult. & ult. C. eod. (c) l. 3. ff. h. t. l. 2. l. 4. & l. mercalem, C. eod. (d) Dd. com- muniter ad tot. tit. ff. & C. (e) d. l. mercalem & Paul. de Cast. C. h. t. (f) l. pœna, ff. h. t. d. l. 2. & d. l. mercalem C. eod. §. commodum i. de interdict. l. 2. C. de probat. l. fin. C. de rei vind. l. fauorabiliores, ff. de reg. iur. c. in pari & c. cum sunt ext. de reg. iur. in 6. l. Arrianus ff. de act. & oblig. cum simil.

XVII.

Vtrum autem eo casu, quando quid meretrici vt sui copiam faciat, datum sit, vtriusque turpitudine versari dicatur, questionis est? & negativa à I. C. Paulo non minus scite, quam eruditè defensa est ea ratione, quod licet turpiter faciat, quod sit meretrix, nõ tamè tur- piter accipiat, cum sit meretrix.

Alex. in l. 4. ff. h. t. per tex. in l. ult. C. eod. l. affectionis. ff. de dolo gl. Bart. & Dd. in d. l. 4. §. 2. ff. h. t. licet si dedi vt non sit meretrix hac conditione repetere quæ iuxta gloss. & Dd. ibid. Oldend. clas. 6. act. 7. q. 3. Azo in summa sua C. h. t. Iason Bart & Paul. de Castr. in l. ult. ff. h. t. Costal. in d. l. 4. ff. eod. fallit tamen in milite l. 2. C. de donat. int. vir. & vxor. & alijs qui eiusdem beneficijs gaudent per tex. in l. fori. C. de aduoc. diuers. iud.

XVIII.

Datum autem ob iniustam causam, vt ex stipulatione per vim extorta posse semper cõ- dici, euidenter constat. (a) Et hæc de conditione ob turpem vel iniustam causam: quæ cese- sat si solutio secuta sit turpem vel iniustam causam ex præsumpto animo eã approbandi. (b)

(a) l. ex ea 7. & ibi gloss. Bart. & Dd. ff. h. t. l. 6. ff. eod. Cuiac. hic in parat. C. h. t. (b) l. pen- ducit c. 1. & ibi Panorm. de eo quod met. caus. vbi dicitur non semper solutionem sequens æm inducere præsumptionem approbationis, cum tam diu duret metus quamdiu duret illius

illius causa. d. c. 2. de eo quod met. caus.

XIX.

Numerum compleat quotidiana illa & nimia decisionis egens dubitatio; vtrum amissa per lulum, quasi ex turpi causa data repeti possint? Et si ludo licito, in quo solum ingenium, vel athletico in quo exercitatio dominatur, (a) vel etiam fortunato consuetudine tamen permisso (b) omni si aude remota suum quisque amiserit, repeti non poterit.

(a) Gloss. Paul. de Cast. & Bart. in l. qua actione §. si quis in colluctatione. Ad l. Aquiliam. Iul. Clar. in prax. crim. §. ludus nu. 2. (b) Sichard. in rub. Cod. de condict. ob turp. caus. num. 7. l. 2. & l. 3. vbi latè Dd. cum gloss. ff. de aleator. VVesemb. in parat. ff. eod. alias constat quam longè ll. ciuiles illicitum aleæ vsum ex Rep. Rom. exterminent, tam in lutores, quam in eorundem receptatores siue hospites iustissimis pœnis statutis, arg. tot. tit. ff. de aleatoribus.

CONSECTARIVM FEVDALE.

Condictio causa à data causa non secuta datur etiam Domino feudi aduersus vasallum, (a) si debita seruitia exhibere detrectet, (b) sicut & condictio ex moribus (c) ei competit, item alia remedia, vt directa rei vindicatio, (d) tam aduersus possidentem, vt rem feudalem vt feudalem restituat, quam aduersus vasallum, vt seruitia præstet, aut feudum ob Feloniam amissum reddat. (e)

(a) in princ. de feud. fin. culp. non amittend. (b) quia ob eum finem seu culpam feudum vasallo datur, vt fideliter seruiat, c. vni. si. fin. in quib. caus. feud. amitt. (c) vel si maus condictio generalis ex lege secundum Bar. in l. vnic. ff. de condict. ex lege, qua ad omnia agere potest, quæ in feudum tribui cuique solent. Duar. c. 18. num. 7. 8. VVesemb. c. 17. nu. 8. in tractatu feud. Curtius Iunior in prim. par. tract. feud. quæst. 10. Iul. Clar. in §. feud. q. 89. (d) d. c. vnic. §. si vero vasallus ve rf. rem suam quid sit inuestitura. (e) Aluarot. in c. vnic. §. sed nec alia num. 4. quæ fuit prim. caus. benef. amitt. & in c. vnic. nu. 5. de cont. int. dom. & empt. feud.

II A P E P T A F E V D A L I A.

Feuda omnia regulariter præsumuntur antiqua esse & non noua, (a) quippe quod omnes res commercio humano subiacentes præsumantur liberae & allodiales esse non feudales, nisi istiusmodi esse vel verè vel præsumptiuè probentur. (b)

(a) cap. 1. §. 1. de success. frat. seu de grad. success. c. 1. §. 1. si de feud. cont. sit int. dom. & vasall. Bald. in c. 1. §. 1. num. 6. de cont. inuest. (b) c. 1. §. 1. & ihi Bald. & Dd. si de feud. cont. sit int. dom. & agnat. & in c. 1. de cont. inter masc. & foem. Canonistæ in c. nimis de iureiur. latè Alex. conf. 129. qui & addit rationem. Nam res, inquit, feudalis dicitur seruitutem debere, glo. in l. seruus, §. vsusfructus, de vsufruct. Bald. in c. 1. de cont. inuest. seruitutem autem debere nullas res præsumitur, sed potius habetur pro libera donec contrarium probetur. l. altius vbi Dd. C. de seruit. l. fin. ff. cod. VVesemb. in tract. feud. c. 12. nu. 1.

II.

Vnde arrepta occasione inter Dd. in vtramq. partem acriter agitata mouetur quaestio: num vasallus vel alius possessor libertati rei feudalis spacio 30. vel 40. annorum præscribere possit.

possit. Et quidem si feudum sit seculare 30. (a) si Ecclesiasticum (b) 40. annorum spacio quemcunque possessorem libertati eiusdem prescribere posse intrepidè assevero.

(a) per tex. in c. vni. §. porro, qualiter olim poter. feud. alien. & hanc sententiã probat etiam glo. in d. c. vni §. præterea & Bal. ibi nu. 4. & Aluar. nu. 3. Et hæc est communis opinio Dd. V Vurmbser. in obser. pract. tit. de feud. obser. 13. Eamq; Iac. Cuiac. approbat in c. vnic. de capit. Corrad. modo vasallus feudi nomine semel seruitia iatra 30. annos præstiterit vt notarunt Dd. in c. vnic. §. si quis per 30. annos, si de feud. defunct. cont. sit. (b) Iure enim communi actiones Ecclesiæ vel alijs venerabilibus locis competentes præscriptione 40 annorum tolluntur. Nouell. 131. sublata, l. 23. C. de sacrosanct. Eccles. quæ 100. annorum spatium introduxerat. Cuiac. l. 5. obser. c. 5. & in tract. de diuers. temp. præscript. c. 31. de 40. annis. Mynsing. cent. 4. obser. 29. Iul. Clar. in §. feud. quæst. 19. n. 2. & quæst. 45. n. 1

III.

Cum maior pars prædij aut villa feudalis est tunc præsumitur & reliquæ partes eiusdem naturæ & qualitatis esse. (a) Ex quo & illud sequitur præscripto feudo & omnia accessoria præscripta intelligi. (b)

(a) Bald. in c. 1. §. cum autem nu. 4. de cont. inuest. & in c. 1. vbi gloss. & Dd. de cont. int. male. & foem. (b) Curtius in tract. feud. in 1. part. quæst. 3. num. 8. per l. si alienam §. 1. ff. de usufruct. V Vesenb. in tract. de feud. c. 12. num. 2.

IIII.

Quum feudum est possessum aut præscriptum, etiamsi de inuestitura non appareat: tamen præsumuntur omnia retrò solenniter interuenisse. (a) Quæuis enim feudum seruitus quadam sit, (b) tum hæc realis non personalis est, & licet vasalli personaliter obligentur, tamen primario ratione rei quam possident, obstringuntur. (c)

(a) Iason in l. 2. nu. 155. C. de iur. Emphyteut. per c. §. si quis per 30. annos, si de feud. defunct. cont. sit Schurff. consil. 41. & consil. 44. cent. 1. (b) gloss. in l. usufructus vers. oportet ff. de usufruct. Bald. in c. §. inter filiam, si de feud. defunct. content. & in l. §. ff. de stat. hom. Panorm. in c. veniens. de accus. num. 2. (c) Andr. de Ifernia in c. 1. sed non est alia, quæ fuit prim. caus. benefic. amitt.

V.

De illo iam olim inter Dd. ancipiti Marte depugnatum est, ad quem inuentis rebus in prædio feudali, eas pertinere statuenhum sit, vtrum ad dominum an ad Vasallum, vt si lapidicina, salina, vena auri vel argenti in fundo feudali inuenta sunt. Et ad vasallum pertinere adstruo, (a) exceptis fodinis, quæ inter regalia referuntur, (b) & ideo etsi proprietate ad vasallum pertinent, tamen in recognitionem regaliorum decima pars obventioni non proximo domino feudi, sed illi penes quem sunt regalia, pensitanda est. (c)

(a) quia lucra & fortuita inuenta ad fructus referuntur, si ad vtile dominum pertinet, l. diuortio 7. §. si vir in fundo ff. solut. mat. vbi Dd. l. item §. etsi lapidicina. ff. de usufruct. (b) c. vni. quæ sint regalia. (c) l. placet, & tot. tit. C. de metal. lib. 1. Bart. & gloss. & Dd. communiter in l. cuncti C. cod. tit. Henning. consil. 123. de argenti fodit.

VI.

Idem de Thesaurio in prædio feudali reperto dicendum est. Nam etsi, quæ in publico reperiuntur, regalia sunt (a) tamen in feudo priuati alicuius inuentus thesaurus inter lucra feudi computabitur, & ad vtilem dominum pertinebit. (b)

(a) d. c. vni. quæ sint regalia. (b) Borcholt in explic. d. c. vnic. quæ sunt regal. fol. 293.

153255

AB: 153255

(X2203998)

K

De legibus et constitutionibus Imperatorum Romanorum

MATA IVRIDICA
T. FF. ET
NDICTIONE CAV-
ON SECUTA, ET DE
ONE OB TURPEM VEL
iustam causam.
NO NUMINE SECUN-
BVS CLARISSIMIS CONSVLTIS-
anne Michaële Cronenburger, &
SS. LL. Licent. Dictatore & Fisco,
clytæ Agrippinensis apud Vbios
ridicæ facultatis Collegio,
è pro more disputan-
das exhibet.
S AB HOXER
T BURGENSIS.
e salutis 1591. s. Septemb.

INIAE AGRIPPINAE' LI
T PETRVS KESCHIDT.

